

Fortsatta stimulanser för maskininvesteringar, m m

Av departementsrådet Anders Swartling

Riksdagen har nyligen beslutat om ett antal åtgärder som har till syfte att stimulera näringslivets investeringar och underlätta företagens kapitalanskaffning. Den följande redogörelsen ägnas i första hand åt dessa åtgärder. Jag kommer dock också att kortfattat beröra några lagändringar på bl a jordbruksbeskattningens område.

1 Stimulansåtgärder för näringslivets investeringar m m

Åtgärderna grundas i första hand på regeringens förslag i prop 1978/79:50 (bilaga 2), men riksdagen har gjort en del viktiga ändringar och tillägg (SkU 1978/79:19, rskr 1978/79:107). Författningarna finns i SFS 1978:948-955.

1.1 Investeringsavdrag och investeringsbidrag för maskinanskaffningar

Nuvarande investeringsavdrag och investeringsbidrag för maskinanskaffningar infördes hösten 1975 (prop 1975/76:61, SkU 1975/76:26, rskr 1975/76:101, SFS 1975:1147, 1149). Stödet utgår för nyinvesteringar i maskiner och andra inventarier som är avsedda för stadigvarande bruk i rörelse, jordbruk eller skogsbruk. Vissa investeringsobjekt har dock undantagits från stöd. Till de undantagna objekten hör sedan ett år bl a motordrivna fordon.

Avdraget medges vid taxeringen till statlig inkomstskatt och uppgår till 25 % av anskaffnings- eller tillverkningskostnaden. Bidraget uppgår till 10 % av dessa kostnader och är skattefritt. Det är avsett för företag som inte har tillräckligt vinstutrymme för att utnyttja avdraget. Bidraget får inte beräknas på högre anskaffningskostnad än 500 000 kr för varje beskattningsår. Det maximala bidraget för ett visst beskattningsår är alltså 50 000 kr. Avdrag och bidrag kan inte utgå samtidigt. Bidragsfrågorna prövas av riksskatteverket efter taxeringsperiodens utgång.

Avdrag och bidrag medgavs ursprungligen bara för anskaffningar som gjordes före utgången av år 1976. Giltighetstiden har därefter förlängts i olika omgångar. Före den nu aktuella förlängningen gällde att giltighetstiden gick ut den 31 december 1978 (prop 1977/78:52, SkU 1977/78:15, rskr 1977/78:49, SFS 1977:1062, 1063).

Den nu genomförda lagstiftningen innebär att giltighetstiden för avdrag

och bidrag åter har förlängts, denna gång med ett år eller således till utgången av år 1979. Procentsatserna är oförändrade under förlängningstiden, dvs 25 % för avdraget och 10 % för bidraget. Beträffande tillämpningsområdet har bara gjorts en mindre ändring. Förlängningen gäller inte för föremål som är avsedda för utsmyckning av kontorslokaler, t ex tavlor, draperier och mattor. I propositionen föreslogs att även kontorsmöbler skulle undantas, men riksdagen följde inte propositionen i den delen.

När den förra förlängningen gjordes, införde man en särskild föreskrift för de leveranser som skulle komma att ske i slutet av förlängningsperioden. Föreskriften innebar att leveranser under sista kvartalet 1978 skulle berättiga till stöd bara under förutsättning att skriftligt avtal om leverans hade träffats före den 1 oktober 1978. Syftet med bestämmelsen var att inför investeringsperiodens utgång underlätta planeringen inom leverantörsledet. Genom den aktuella lagstiftningen har föreskriften slopats. Den har dock ersatts av en liknande bestämmelse, som innebär att leveranser under sista kvartalet 1979 skall berättiga till stöd bara om skriftligt avtal om leverans har träffats senast den 30 september 1979 eller skriftlig beställning har inkommit till leverantören senast den dagen.

Investeringsavdraget och investeringsbidraget infördes i konjunkturpolitiskt syfte. Vissa undersökningar från åren 1976 och 1977 tyder på att de båda stödformerna har haft en gynnsam effekt på företagets investeringar (riksrevisionsverkets promemoria med dnr 1978:1255, se även Statistiska meddelanden nr F 1978:7). Både departementschefen (prop 1978/79:50 bilaga 2 s 36) och skatteutskottet (SkU 1978/79:19 s 44) har förklarat sig medvetna om att stödåtgärder av detta slag i viss mån förlorar sin stimulanseffekt om de förlängs år efter år. I ett läge där det är angeläget att industriinvesteringarna ökar har man dock inte ansett det rimligt att låta villkoren för investeringar försämrats genom att stödet upphör.

1.2 Investeringsavdrag och investeringsbidrag för byggnadsinvesteringar

Vid ett tidigare tillfälle har man använt särskilt investeringsavdrag som ett medel för att stimulera näringslivets byggnadsinvesteringar. Ett 10-procentigt extra avdrag medgavs nämligen vid den statliga taxeringen för byggnadskostnader som nedlades under perioden den 1 november 1972 — den 31 december 1973 (prop 1972:125, FiU 1972:40, rskr 1972:331, SFS 1972:718).

Genom den nu aktuella lagstiftningen har ett sådant avdrag åter införts. På initiativ av skatteutskottet har avdraget denna gång kompletterats med ett bidrag för de företag som inte har tillräckligt vinstutrymme för att utnyttja avdraget (SkU 1978/79:19 s 45 f).

Stöd i form av avdrag eller bidrag utgår bara för byggnadsarbeten som igångsätts under perioden den 1 oktober 1978 — den 30 september 1979. Arbete anses igångsatt när det har påbörjats på byggnadsplatsen. I detta ligger

bl a att byggnadsarbetena rent faktiskt skall ha påbörjats på platsen. Det är t ex inte tillräckligt att det administrativa förfarandet har inletts eller att arbetsskjul har placerats på platsen. Schaktning, spontning, grundarbeten m m för en byggnad måste däremot anses innebära att byggnadsarbetet har igångsatts.

Stöd utgår i två olika fall. Förslaget i propositionen omfattar det fallet då en person som driver rörelse, jordbruk eller skogsbruk utför ny-, till- eller ombyggnad för användning i den egna verksamheten. Om avdrag blir aktuellt i ett sådant fall, skall det göras i förvärvskällan rörelse eller jordbruksfastighet. På förslag av skatteutskottet har bestämmelserna emellertid utvidgats så att de omfattar också det fallet då en fastighetsägare utför ny-, till- eller ombyggnad på fastighet som är avsedd att användas i rörelse som bedrivs av annan än fastighetsägaren. I detta fall görs eventuellt avdrag i förvärvskällan annan fastighet.

Det har inte ansetts motiverat att ge stöd åt alla slags byggnadsarbeten. Avdrag och bidrag medges inte för kostnader som avser lokal för bostadsändamål, bensinstation, parkeringshus eller parkeringsanläggning, butiks-, kontors-, bank-, hotell- eller restaurantlokal, samlingslokal eller nöjeslokal, sporthall eller annan idrottsanläggning. Om ett byggnadsprojekt omfattar både stödberättigade och inte stödberättigade arbeten, tillämpas inte den s k huvudsaklighetsprincipen. I stället utgår stöd för den del av kostnaderna som hänför sig till stödberättigade arbeten, även om dessa arbeten skulle utgöra bara en mindre del av projektet.

Stöd utgår för sådana kostnader för stödberättigade arbeten som läggs ner under perioden den 1 oktober 1978 — den 31 mars 1980. Avdraget utgör 10 % av kostnaderna och medges bara vid den statliga taxeringen. Bidraget, som är skattefritt, uppgår till 4 % av kostnaderna. En gemensam förutsättning för avdrag och bidrag är att de stödberättigade kostnaderna för ett och samma projekt uppgått till minst 10 000 kr under beskattningsåret. För bidraget gäller också den begränsningen att det utgår för en kostnad av högst 1 milj kr om året. Det maximala bidraget för ett beskattningsår blir alltså 40 000 kr.

I övrigt gäller i allt väsentligt samma regler som för avdrag och bidrag för maskinanskaffningar. Det betyder bl a att avdraget inte får överstiga skillnaden mellan bruttointäkten och övriga avdrag i förvärvskällan. Vidare kan avdrag och bidrag inte utgå samtidigt för ett beskattningsår. Bidrag medges inte om den skattskyldige har kunnat helt utnyttja avdraget och inte heller om han åtminstone delvis har utnyttjat det. Bidragsfrågorna prövas av riksskatteverket.

I propositionen har understrukits att gränsdragningen mellan byggnader, maskiner och andra inventarier samt markanläggningar bör ske med utgångspunkt i vad som gäller för beräkning av värdeminskningsskatt för sådana tillgångar enligt KL. Detta torde också kunna uttryckas så att en skattskyldig

har rätt till stöd enligt de nu införda författningarna bara såvitt avser kostnader som han får skriva av enligt KL:s avskrivningsregler för byggnadskostnader. I de fall då en rörelseidkare eller jordbrukare gör en byggnadsinvestering för användning i den egna verksamheten, kommer rivning av äldre byggnad för att bereda plats för nybyggnad inte att räknas som byggnadsarbete enligt de nya författningarna eftersom rivningskostnader enligt punkt 4 av anvisningarna till 22 § och punkt 16 av anvisningarna till 29 § KL skall inräknas i anskaffningsvärdet för markanläggningar (prop s 40). I det av skatteutskottet behandlade fallet där fastighetsägaren gör ny-, till- eller ombyggnad på fastighet som hyrs ut för rörelseändamål medför en koppling till KL:s avskrivningsregler att resultatet kommer att variera från fall till fall. Utnyttjar fastighetsägaren sin rätt att tillämpa rörelseregler (punkt 3 andra stycket av anvisningarna till 25 § KL), kommer rivningen inte att räknas som byggnadsarbete vid tillämpning av de nya författningarna. Tillämpar fastighetsägaren däremot avskrivningsreglerna för annan fastighet, kommer rivning att betraktas som byggnadsarbete eftersom rivningskostnader enligt punkt 2 a av anvisningarna till 25 § KL räknas in i anskaffningsvärdet för byggnad.

Kopplingen till KL:s avskrivningsregler kan få betydelse också för andra gränsdragningsfrågor. Om någon bedriver rörelse på förhyrd fastighet och på denna fastighet utför ny-, till- eller ombyggnad, torde han bli berättigad till stöd bara under förutsättning att förhållandena är sådana att han skall skriva av kostnaderna enligt KL:s regler för byggnadskostnader.

I nästa avsnitt berör jag bl a frågan om investeringsavdrag och investeringsbidrag kan utgå för ett visst projekt när investeringsfond tas i anspråk för samma projekt.

1.3 Investeringsfonder för konjunkturutjämning

Genom den nya lagstiftningen har också gjorts några ändringar i lagen (1955:256) om investeringsfonder för konjunkturutjämning, KIL. En av ändringarna innebär att tillstånd att ta fond i anspråk enligt 9 § 1 mom KIL i fortsättningen kan avse inte bara befintliga fonder utan också framtida avsättningar. En annan ändring innebär att möjligheterna att använda investeringsfond för kostnader för exportfrämjande åtgärder har utvidgats. Vidare har en viss uppmjukning skett av den dispensregel i 4 § KIL som ger regeringen möjlighet att medge att inbetalning till konto för investering i riksbanken får ske vid senare tidpunkt än den som annars skulle gälla.

Det generella frisläpp av investeringsfonderna som beslutades hösten 1977 har skett enligt 9 § 1 mom i stället för 9 § 3 mom KIL (se denna tidskrift 1977 s 475 ff). Bestämmelserna om frisläpp finns i en särskild förordning (1977:786) som innehåller bemyndigande för AMS att ge tillstånd till fondutnyttjande. När regeringen hösten 1978 tog ställning till frågan om fortsatta investeringsstimulanser m m (avsnitt 1.1 och 1.2 ovan) beslutades också att

fondfrisläppet skulle förlängas. Förlängningen innebär att investeringsfonderna för rörelse får utnyttjas för byggnads- och anläggningskostnader som nedläggs t o m den 31 mars 1980 och för maskiner som levereras före utgången av år 1979 (SFS 1978:704).

Fondfrisläppet omfattar alltså samma period som investeringsavdrag och investeringsbidrag. En viktig fråga är hur samordningen skall ske. För maskinanskaffningar löstes frågan på så sätt att fonderna inte får tas i anspråk för sådana tillgångar för vilka företaget utnyttjar investeringsavdrag eller investeringsbidrag. När det gäller byggnadsinvesteringar har frågan fått en annorlunda lösning. Fonderna får visserligen inte användas för *den del* av kostnaden för ett projekt för vilken företaget har tillgodofört sig avdrag eller fått bidrag. Inget hindrar däremot att ett företag för en viss byggnadsinvestering kombinerar fondutnyttjande och avdrag eller bidrag på så sätt att fonden utnyttjas för viss del av kostnaden medan återstående kostnad ligger till grund för beräkning av avdrag eller bidrag.

1.4 Annell-avdrag

Företagsskatteberedningen diskuterade i sitt slutbetänkande två huvudmetoder för lindring av den sk ekonomiska dubbelbeskattningen av aktiebolagens vinster (SOU 1977:86 s 437 ff). Den ena metoden innebär att bolaget får avdrag för utdelad vinst eller att utdelad vinst beskattas enligt en lägre skattesats än fonderad vinst. Den andra metoden innebär att man vid aktieägarens beskattning gottskriver denne ett belopp motsvarande hela eller del av den bolagsskatt som är hänförlig till utdelad vinst (avräkningsmetoden).

I Sverige tillämpas i begränsad omfattning den förstnämnda metoden. Aktiebolagen kan ju få visst avdrag för utdelning på nyemitterade aktier. Enligt de bestämmelser som infördes år 1967, den s k Annell-lagen, fick avdraget varje år uppgå till högst 5 % av vad som hade betalats in för aktierna. Avdrag medgavs dessutom för högst 10 år under den 15-årsperiod som följde efter emissionen. Det sammanlagda avdraget kunde därför uppgå till högst ($10 \times 5 =$) 50 % av inbetalat kapital.

Företagsskatteberedningen ansåg att ytterligare lättnader i den ekonomiska dubbelbeskattningen borde genomföras. Enligt beredningen kan det på sikt vara önskvärt att gå över till avräkningsmetoden, som har införts bl a i flertalet EG-länder. Av både fördelingspolitiska och tekniska skäl ansåg beredningen dock att man tills vidare borde fortsätta med avdragsmetoden. Beredningen föreslog att det årliga Annell-avdraget skulle höjas från 5 till 6 % och att antalet avdragsår skulle ökas från 10 år under en 15-årsperiod till 15 år under en 20-års-period. Förslaget innebar att det sammanlagda avdraget kunde uppgå till ($15 \times 6 =$) 90 % av inbetalat kapital.

Remissinstanserna delade överlag uppfattningen att företagets anskaffning av riskvilligt kapital borde underlättas genom ytterligare lindring i den

ekonomiska dubbelbeskattningen. Många ansåg att lindringen borde ske genom ett utvidgat Annell-avdrag. De remissinstanser som företrädde näringslivet ansåg det angeläget att förutsättningarna för övergång till ett avräkningssystem utreddes ytterligare och att Annell-avdraget — i avvaktan på sådan utredning — höjdes mer än beredningen föreslagit.

I propositionen konstaterades att en övergång till ett avräkningssystem skulle aktualisera många principiella och tekniska problem. Frågan om ett sådant system kan vara en möjlig och lämplig lösning och vilket ytterligare utredningsmaterial som behövs för det ställningstagandet fick bedömas i senare sammanhang. Tillsvidare kunde lindring i dubbelbeskattningen inte genomföras på annat sätt än genom ett utökat Annell-avdrag. I propositionen föreslogs viss utvidgning i avdragsrätten utöver vad företagsskatteberedningen hade föreslagit. Riksdagen följde propositionen.

De nya reglerna innebär i huvudsak följande. Det sammanlagda avdraget för utdelning på aktier som emitteras efter utgången av år 1978 får uppgå till samma belopp som det kapital som inbetalas för aktierna. Avdraget får utnyttjas under den 20-årsperiod som följer efter emissionen. Avdraget får dock inte något enstaka år överstiga 10 % av det inbetalade kapitalet. Liksom hittills gäller också att avdraget inte något år får överstiga den utdelning som samma år belöper på de nyemitterade aktierna.

Inom de nu angivna ramarna kan bolagen alltså efter eget val fördela det totala avdraget (= 100 % av inbetalat kapital) inom den 20-åriga avdragsperioden. Den nya utformningen av reglerna medför bl a att ett bolag som under åren närmast efter en nyemission lämnar en låg utdelning ändå omedelbart kan börja utnyttja avdragsrätten utan att förlora någon del av det totala avdragsbeloppet.

2 Jordbruksbeskattning m m

I prop 1978/79:44 lade regeringen fram förslag till en ny jordbruksbokföringslag. Samtidigt togs i propositionen upp tre andra frågor, nämligen den skattemässiga behandlingen av lantbrukarnas nya försäkringsskydd, beskattningen vid arrendeförhållanden och rennäringsidkares beskattning i vissa fall. Riksdagens ställningstagande till förslaget om ny jordbruksbokföringslag har skjutits upp till våren 1979. Övriga förslag har däremot behandlats av riksdagen i december 1978 (SkU 1978/79:21, rskr 1978/79:89). Författningsändringarna finns i SFS 1978:944-947.

2.1 Den skattemässiga behandlingen av lantbrukarnas särskilda försäkringsskydd

Under år 1978 har införts ett särskilt försäkringsskydd för lantbrukare. Syftet är att ge ett kompletterande skydd utöver det som föreligger enligt den allmänna försäkringen och arbetsskadeförsäkringen.

Det nya skyddet omfattar egna företagare inom jordbruket och sådana familjemedlemmar till dessa företagare som är verksamma inom jordbruksföretaget. Vissa kvalifikationer måste vara uppfyllda såvitt avser bl a företagets bruttointäkt och lantbrukarens egen nettoinkomst från jordbruket. Alla som uppfyller kraven omfattas automatiskt — dvs utan egen åtgärd — av skyddet och får en individuell rätt gentemot försäkringsgivaren. Först när ett skadefall inträffar behöver den försäkrade ge sig till känna. Den enskilde betalar inte några premier. Dessa betalas i stället kollektivt av sådana medel som tillkommer jordbruket enligt de sk jordbruksuppställningarna.

Försäkringsskyddet består av tre delar, nämligen grupplivförsäkring genom avtal (GLA), avtalsgruppsjukförsäkring (AGS) och trygghetsförsäkring vid arbetsskada (TFA). LRF har för lantbrukarkollektivets räkning träffat försäkringsavtal med olika försäkringsbolag.

Villkoren för AGS och TFA för lantbrukare överensstämmer i allt väsentligt med de villkor som gäller för motsvarande försäkringar på arbetsmarknaden, medan GLA för lantbrukare ger lägre ersättning än motsvarande grupplivförsäkring för statliga befattningshavare. En självklar utgångspunkt har varit att lantbrukarnas försäkringsskydd bör få samma skattemässiga behandling som motsvarande kollektiva försäkringar för de anställda.

Anställda beskattas hittills inte för förmån av fri GLA och fri AGS. Beträffande GLA föreligger dock skattefrihet bara i den mån försäkringen inte ger förmåner utöver vad som utgår enligt den kollektiva livförsäkringen för statliga befattningshavare. Någon förmånsbeskattning blir inte aktuell i fråga om TFA, eftersom denna är uppbyggd som en av arbetsgivarna tagen ansvarighetsförsäkring.

För anställda gäller vidare att belopp som faller ut på grund av GLA och AGS är skattefria. I fråga om TFA är huvudregeln att ersättning för inkomstförlust är skattepliktig, men enligt 19 § KL är den ersättning som utgår under de första 30 dagarna av sjukdomstiden skattefri till den del den inte överstiger 30 kr för insjuknandedagen och 6 kr för övriga dagar.

Dessa regler har kritiserats. Skattefriheten för belopp som utfaller på grund av AGS och TFA har ansetts strida mot i övrigt tillämpade principer. Livförsäkringsskattekommittén (LSK) har i sitt slutbetänkande (Ds B 1977:4) tagit upp frågan. LSK diskuterar fyra olika alternativ för beskattningen av AGS. Det första skulle innebära att utfallande belopp beskattas hos mottagaren. Enligt det andra ändras nuvarande regler inte på annat sätt än att den skattefria ersättningen beaktas vid bestämmande av extra avdrag för nedsatt skatteförmåga (dessutom införs viss uppgiftsskyldighet för försäkringsbolagen). Det tredje alternativet innebär att förmånen av fri AGS görs skattepliktiga och det fjärde att arbetsgivarna inte längre får avdrag för premierna för AGS. För TFA diskuteras i tillämpliga delar motsvarande lösningar.

Enligt LSK är det första alternativet, dvs beskattning av utfallande belopp,

den principiellt riktiga lösningen. En sådan lösning kan dock få viktiga konsekvenser för avtalsförhandlingarna och kan medföra att en betydande del av utrymmet för löneförhöjningar tas i anspråk. Av dessa skäl anser sig LSK inte kunna förorda lösningen framför övriga alternativ. Remissinstanserna har i allmänhet haft uppfattningen att en beskattning av utfallande belopp skulle få negativa samhällsekonomiska och arbetsmarknadsmässiga konsekvenser. De har också motsatt sig de alternativ som skulle innebära beskattning av förmån av fri AGS eller slopande av arbetsgivarnas avdragsrätt för premierna.

Mot denna bakgrund har det inte ansetts möjligt att införa skatteplikt för belopp som utfaller på grund av AGS för anställda eller att ta bort skattefriheten för den ersättning enligt TFA som utgår under de första 30 dagarna av sjukdomstiden. Inte heller har alternativen att beskatta förmån av fri försäkring eller att vägra arbetsgivarna avdragsrätt ansetts genomförbara. Nuvarande regler för behandling av de anställdas kollektiva försäkringar har därför i princip behållits oförändrade. I enlighet med LSK:s förslag har dock föreskrivits att skattefri ersättning på grund av kollektiv sjukförsäkring skall beaktas vid bestämmande av extra avdrag för nedsatt skatteförmåga. Föreskriften gäller från och med 1980 års taxering och har kompletterats med viss uppgiftsplikt för försäkringsföretagen.

Med utgångspunkt i bestämmelserna för de kollektiva försäkringarna på arbetsmarknaden har reglerna om den skattemässiga behandlingen av lantbrukarnas nya försäkringsskydd utformats. I en ny punkt 16 av anvisningarna till 21 § KL fastslås att förmån av fri GLA, AGS och TFA enligt LRF:s avtal år 1978 med vederbörande försäkringsanstalter inte utgör skattepliktig inkomst. Vidare erinras om att utfallande belopp enligt GLA och AGS är skattefria enligt 19 § KL. Slutligen innehåller anvisningspunkten en föreskrift som innebär att ersättning enligt TFA för lantbrukare är skattefri i samma omfattning som för anställda. Bestämmelserna skall tillämpas från och med 1979 års taxering. Den tidigare nämnda bestämmelsen om att skattefri ersättning på grund av kollektiv sjukförsäkring från och med 1980 års taxering skall beaktas vid bestämmande av extra avdrag för nedsatt skatteförmåga gäller naturligtvis även beträffande ersättning enligt AGS för lantbrukare.

2.2 Beskattningen vid arrendeförhållanden

På grundval av förslag i propositionen har riksdagen beslutat om vissa ändringar i den beskattning som sker när ersättning för förbättringskostnader skall betalas inom ramen för ett nyttjanderättsavtal.

Om en arrendator bekostar sådana förbättringar som omedelbart blir jordägarens egendom, får arrendatorn göra värdeminskningsskattavdrag enligt i stort sett samma regler som skulle ha gällt för jordägaren om denne hade bekostat förbättringarna. Vid arrendets upphörande får arrendatorn skattrestavdrag för den då oavskrivna delen av förbättringskostnaderna. Utger jordägaren

under arrendetiden ersättning för förbättringarna, skall arrendatorn beskattas för ersättningen. Uttrycklig bestämmelse som ger arrendatorn rätt till restavdrag i denna situation har hittills saknats. Genom den nya lagstiftningen har en sådan bestämmelse nu införts i punkt 6 av anvisningarna till 22 § KL. Om restvärdet är större än ersättningen, får det omedelbara avdraget inte överstiga ersättningsbeloppet. Arrendatorn får fortsätta att skriva av återstående del av restvärdet genom årliga värdeminskingsavdrag. De nu berörda bestämmelserna tillämpas första gången vid 1980 års taxering.

Bestämmelserna om skatteberäkning för ackumulerad inkomst tillämpas bl a på engångsersättning som utgår när arrendeavtalet upphör. Genom den nya lagstiftningen har bestämmelserna gjorts tillämpliga också på ersättning som utgår på grund av avräkning under arrendeförhållandets bestånd, t ex i samband med förlängning av arrendeavtalet. Om jordägaren vid arrendets upphörande blir skattskyldig för värdet av förbättring som bekostats av arrendatorn, får enligt de nya reglerna särskild skatteberäkning ske även för detta värde. De nya reglerna får tillämpas på inkomst som tas till beskattning vid 1978 eller senare års taxering.

2.3 Rennäringsbeskattningen

Den som driver renskötselrörelse skall senast vid 1979 eller — i vissa undantagsfall — 1980 års taxering ha gått över till inkomstberäkning enligt bokföringsmässiga grunder. Ingångsvärden för stamdjur får bestämmas enligt särskilda regler i den lagstiftning som reglerar övergången (SFS 1973:323, med ändringar och tillägg i SFS 1976:925). RSV har i anvisningar (RSV Dt 1977:11) fastställt vilka djurvärden som skall ligga till grund för beräkning av ingångsvärdena. Enligt vad RSV uppger i anvisningarna har det framkommit att ett antal rennäringsidkare har gått över till bokföringsmässig redovisning redan före 1979 års taxering. Många av dem har vid övergången inte beräknat ingångsvärde för stamdjur eller har tagit upp lägre belopp än som följer av RSV:s föreskrifter. För dessa fall har RSV anvisat en lösning som innebär att de rennäringsidkare som gjort övergången tidigare än vid 1979 års taxering får göra en särskild justering av räkenskaperna vid 1979 års taxering. Med hänsyn till hur ikraftträdandelagstiftningen hittills har varit utformad har det dock inte ansetts möjligt att tillämpa lösningen i de fall där övergången skett tidigare än vid 1975 års taxering. En ändring av ikraftträdandelagstiftningen har nu gjorts i syfte att göra det möjligt att tillämpa lösningen även när övergång skett redan vid 1974 eller tidigare års taxering.

Samtidigt har gjorts ett tillägg till lagen (1968:430) om mervärdeskatt i syfte att klargöra att ersättning som medlem i sameby uppbär från byn för det arbete han utför för byns räkning inte skall beläggas med mervärdeskatt. Den nya bestämmelsen tillämpas på tillhandahållande som sker efter utgången av år 1978.